

OSAAMISPERUSTEISUUDEN ESITTELY

Vapaan sivistystyön kentällä on siirrytty kohti osaamisperusteista ajattelu- ja toimintatapaa, ja myös Jyväskylän kesäyliopisto toteuttaa osan koulutuksistaan osaamisperusteisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että koulutus kuvataan alla esiteltyjen osaamisperusteisuuden periaatteiden mukaisesti, ja opiskelijan suoritustieto voidaan opiskelijan suostumuksella tallentaa Opetushallituksen ylläpitämään valtakunnalliseen opintosuoritus- ja tutkintotietorekisteriin (Koski-tietovaranto).

Huom. Avoimet korkeakouluopinnot noudattavat kunkin yliopiston tai korkeakoulun opetussuunnitelmaa, eikä tällä sivulla mainittavat asiat siten koske avoimia yliopisto- ja korkeakouluopintoja.

Mitä osaamisperusteisuus tarkoittaa?

Osaamisperusteisuuden lähtökohtana on, että osaamista voidaan hankkia monella eri tavalla. Osaamisperusteisessa koulutussuunnittelussa painopiste siirtyy opetuskeskeisestä näkökulmasta oppimiskeskeisyyteen, ja koulutuskuvauksissa keskitytään opiskeltavan sisällön sijasta kuvaamaan opiskelijan osaamista. Osaamisperusteinen koulutuskuvaus sisältää osaamistavoitteet, koulutuksen laajuuden opintopisteinä sekä osaamisen arviointiin liittyvät asiat. Kuvausten avulla opiskelijalle halutaan tuoda selkeämmin esille, mitä koulutuksen suorittaneen opiskelijan on tarkoitus osata, millaista osaamista arvioidaan sekä millä perusteilla ja asteikolla arviointi tehdään.

Kouluttajan tehtävänä on kertoa opiskelijoille koulutuksen osaamistavoitteet ja osaamisen arviointiin liittyvät asiat koulutuksen alussa.

Osaamistavoitteet: Osaamistavoitteissa kuvataan selkeästi ja konkreettisesti, mitä opiskelija koulutuksen suorittuaan osaa. Osaamistavoitteiden täytyy olla opiskelijoiden saavutettavissa ja niiden toteutumista on kyettävä arvioimaan. Osaamistavoite kertoo sekä opettajalle että opiskelijalle, millaista oppimista opiskelijan tulee tavoitella koulutuksen aikana.

Koulutuksen laajuus: Koulutuksen laajuus ilmoitetaan opintopisteinä, jotka kuvaavat koulutukseen vaadittavaa työn määrää. Yksi opintopiste vastaa opiskelijan noin 27 tunnin keskimääräistä työpanosta.

Osaamisen arviointi: Osaamistavoitteiden pohjalta laaditaan koulutuksen arviointikriteerit ja suunnitellaan käytettävät arviointimenetelmät. Osaamisperusteinen arviointi on kriteeriperusteista eli opiskelijan osaamista verrataan osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Arviointikriteeri kuvaa osaamisen laatua, eli miten opiskelijan pitää osata. Jyväskylän kesäyliopiston vapaatavoitteiset opinnot arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty. Koulutuksen hyväksyty suorittaminen edellyttää vähintään osaamistavoitteissa kuvatun osaamisen saavuttamista.

Mitä hyötyä osaamisperusteisuudesta on?

Koulutusten osaamisperusteinen kuvaaminen ja Koski-tietovarantoon vietävät opintosuoritukset mahdollistavat vapaan sivistystyön opintojen tunnistamisen ja tunnustamisen myöhemmissä opinnoissa (mm. opintojen korvaavuudet/hyväksiluku) tai työelämässä (opiskelutodistukset). Osaamisperusteisuudella tuetaan opiskelijälähtöistä koulutuksen toteuttamista ja osaamisen näkyväksi tekemistä. Osaamistavoitteiden avulla opiskelija pystyy ohjaamaan opiskeluaan tavoitteiden suuntaisesti. Lisäksi osaamisperusteisuudella pyritään korostamaan opiskelijan oikeuksia tuomalla arvioinnin kriteerit selkeämmin nähtäville.

Jyväskylän kesäyliopiston koulutusten osaamisperusteiset kuvaukset ja arviointi sekä tämä osaamisperusteisuuden esittely on laadittu Opetushallituksen sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja hyödyntäen:

- [Tunnista ja tunnusta: Opas vapaan sivistystyön osaamisperusteisen koulutuksen kuvaukseen, OKM 2020](#)
- [Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä, OPH 2021](#)